

Oto Tolnai

DIKTIRATI MODU

pričao mi je kamenorezac pišta olah
kada su ih kao zarobljenike
proveli
pomalo istina kao po zatvorskom dvorištu
proveli po luvru
čika gaži je bio sa njim modni krojač
koji je i kao stogodišnjak
bez greške govorio francuski
kada su ih kao zarobljenike
proveli
razgledao je isključivo kamenje
naime ako niste znali rekao je
pola luvra ako ne baš i ceo
pun je kamenja
nadgrobnih spomenika da budemo precizniji
nadgrobnih kamenova
žao mu je dodao je još što nije pogledao
makar jednu sliku
kažemo mu onu sa splavom
čuo je za nju jer gaži modni krojač
taj je samo slike gledao
sam ram je od ovalikih greda
ako treba mogo bi od njih i raspeće da sklepa
jer da je pogledao makar jednu
sad bi mogao da ispriča elemiru i konradu tukaču
kakva je jedna prava slika
kolika je koliko je kilograma teška
jer kakav je jedan
kamen
to je već podrobno opisao tončiki kovaču
vajararu i rvačkom šampionu
(jeste tonči je bio
prvak srbije 1971.)
sedeo je
ko je sedeo
filosof

kakav filosof
kameni
sedeo je i ispod njegove toge virile su mu sandale
virili su mu jaki prljavi nožni prsti
desna ruka počivala mu je na kolenu
ni stegnuta ni raširena
skoro kao da prosi ali na neki način ipak
kao i da pruža nešto
i ovde je naglo prekinuo nit svoje priče
i pitali su ga oko stola svi šta dalje
nema dalje odgovorio je
jednostavno nema
glava mu je u ramenu bila odlomljena
zolika i otokar do jutra su ga ispitivali
već su i spremačice stigle
dok im je pošlo za rukom da ustanove
da je kamenorezac pišta olah u parizu
sreo stoičara hrisiposa
pišta olah koji inače više ne radi u struci
izdao je kuću pekaru muhiju
pod stare dane je počeo da se kurva
sa bakotom i sa adamom
otokar je iz istih stopa otputovao u pariz
i ostao tamo do današnjeg dana
da na licu mesta proučava hrisiposov ljudski lik
objavio je lep članak u segedinskom časopisu pompeji
o zakrpljenoj (odnosno restaurisanoj) mramornoj togi filozofa
jedino mu slepi vig veselin nedostaje kako je poručio
da vidi
da mu opiše hrisiposov oblik glave
da mu kaže boju njegovih očiju
otokar se koleba između zelene i plave
zolika je pak u svom predavanju
na atinskom kongresu o stoicizmu
u posebnom poglavlju obradio hrisiposovu dijalektiku
na tragu poznate hegelove primedbe po kojoj
ukoliko bi bogovi živeli dijalektički
jedino bi uvažavali hrisiposovu dijalektiku
zolika je sa onom za njega karakterističnom ozbiljnošću
temeljitošću apsolvirao ovu dijalektiku bogova
štaviše pokušao je tamo za govornicom i da je primeni
pomenuvši naravno i ime ištvana olaha
deo stručne javnosti je zolikin spektakularni performans

proknjižio kao bitni pomak drugi su pak
vidno ljubomorni mrmljali nešto o tome
da već i u filosofiji bačvani
hoće da diktiraju
modu
a jedan peštanski filosof je u svom atinskom izveštaju
naglasio da zolika ipak nije trebao
da proglasi bogove boljševicima

BOJIM SE BIĆU IZUZETAK

Nemoj da me izbavljaš
gospode molim te
ovako će biti više muški
nemoj da me izbavljaš
mada ću se moliti
mali školarac okajava prvi smrtni greh
preklinjaću te ponizno
nemoj da me izbavljaš
mada ću suzama napuniti
sve tvoje sudove
napuniti tvoje ulubljene naprstke
svu rasušenu hektolitarsku burad
nakvasiću suzama
sve tvoje probušene crne čarape
preklinjem te nemoj da me izbavljaš
pusti pacova
vrednog neimara podzemne gradnje
neka probije sebi tunel kroz moj stomak
pusti vuka
kojeg sam kao u vreću zašio u sebe
neka samo mljacka moje lice
bolje da nam se diviš
kao što se još nisi divio
nezasitim ljubavnicima
molim te gospode nemoj da me izbavljaš
poslušaj moju molitvu kao pucanj čistog leda
nemoj da me izbavljaš
znam da nikad nikog nisi ni izbavio
ali bojim se da ću biti izuzetak

molim te nemoj da me izbavljaš
nemoj da me izbavljaš
molim te gospode.

STARAMAJKA

Nema staramajke u zelenoj komodi
nema staramajke
već odavno me ne zove k sebi
u fijoku komode
nikad zapravo nije ni ležala u komodi
samo jednom zapahnuo me je njen miris
na belim merdevinama iznad komode
zapahnuo me je miris izribane fijoke
nema staramajke
starmajka nikad nije bila u novom sadu
osim stare kanjiže bila je samo jednom
u rimu na hodočašću
i jednom u velikoj kanjiži vozom
iz one pesme vozi voz u kanjižu
nema staramajke
staramajka nikad nije ni ležala
u fioci komode
ne bi ni stala u nju
ne bih ni ja stao pored nje
bilo je ipak lepo pisati o tome
o tome pisati bilo je lepo
lepo je stvarati ovakvu poeziju
staramajka se ogłosi iz fioke komode
zove me
i ja sa osušenom granom olovke
koja je još ponekad propupila
prolistala
legnem pored nje u fioku komode
nema staramajke
nema staramajke u zelenoj komodi
odavno me već ne zove k sebi
isteraše već u međuvremenu
i crva sasušene grane olovke
ponekad se ipak opružim

u masnom sodom izribanu fioku
jer kažem lepo je stvarati ovakvu čistu*
kao i sirovu** poeziju
premda staramajke nema
oh ne zove me već odavno k sebi
oh ne zove me već odavno k sebi
u fioku komode.

ODLAZEĆI NOSOROG

Gumeni točak bačen odozgo
zaustavio se u vazduhu

nosorog pak u međuvremenu ode.

U ZATVORU JE PRESTALA DA MU OPADA KOSA

Mati pere očeva leđa
ali sad mu ne razbija jaje na glavi
ne razbija jaje
u zatvoru je prestala
u zatvoru je prestala da mu opada kosa.

MALA PESMA

S malograničnom dozvolom odlazi
u rumuniju
donosi jeftine gaće i eksere
zašto zar su rumunski ekseri dobri
nisu dobri
savijaju se
i ljubičasti su poput trnja.

* poésie pure

** poésie brute

AKO ODLETI

Unesi struĉak travĉice
sa slatine mama
unesi struĉak travĉice
sutra testerišu
unesi struĉak travĉice
ako mi duša odleti
i travĉica će odleteti sa njom
proleće je
vivci su se već ispileli
plamte sveće u krošnjama kestenja
sutra testerišu buše tešu
kao u vreću s vukom
zašiće me sa sobom
unesi struĉak travĉice
sa slatine mama
unesi struĉak travĉice
da je ponesem sa sobom
da je ponesem sa sobom
proleće je.

(S mađarskog preveo **Arpad Vicko**)